

COVID-19 käitumissoovitused ilu- ja isikuteenuste osutajatele

- COVID-19 on viirusnakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktist* nakkusohtliku inimesega.
- Saastunud pindadel säilib viirus soodsatel tingimustel kuni 3 päeva, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.
- COVID-19 leviku risk on kõrgem kinnistes, rohkelt rahvastatud ja halvasti ventileeritud ruumides.
- Juhise eesmärk on anda suunised ilu- ja isikuteenuste osutajatele ohutuks teenuse osutamiseks COVID-19 haiguse leviku tingimustes.
- **Asutuse töö korraldamisel lähtuda-kehtivatest Vabariigi Valitsuse korraldustest: [COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud.](#)**

Ruumide puhtus ja ventilatsioon

- Tagada, et hoone projektiga ettenähtud mehaaniline sissepuhke-väljatõmbeventilatsioon on töökorras ja sisse lülitatud. Järgida tuleb majandus- ja taristuministri 02.04.2020 määrust nr 8 „[Hoolekandeasutuse hoone või mitteamu ventileerimise ja tuulutamise täiendavad nõuded eriolukorras](#)“ toodud nõudeid.
- Viia ruumides läbi regulaarne puhastus ja desinfitseerimine tavapärase meetodite ja vahenditega.
- Tagada korduvkasutatavate ja ristsaastumise ohuga töövahendite puhastamine pärast igat klienti.
- Ruumide pinnad peavad olema kergesti pestavad ja desinfitseeritavad.
- Sagedasti puudutatavaid esemeid ja pindu (sh tualettruumide pinnad, ukseingid, elektroonilised infotahvlid, makseterminalid) puhastada 2–4 tunni järel.
- Klientide kasutamiseks ettenähtud tekstiiliesemed pesta pesumasinas tavarežiimil, vähemalt 60° C juures.
- Kasutada pindadel kergesti puhastatavaid materjale.
- Kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (sh isikukaitsevahendid) koguda pealt suletavasse kilekotti ning käidelda kui segaolmejäätmeid. Jäätmete käitlemise kohta loe täpsemalt siit: [www.envir.ee/et/uudised/koroonajaatmed-tuleb-teistest-eemal-hoida](#).
- Ruumide ja pindade puhastamisel järgida [Terviseameti soovitusi puhastamiseks ja desinfitseerimiseks](#).

Kliendid

- Maski kandmine või suu ja nina katmine on soovitatav kinnistes ja rahvarohketes kohtades, kus on kehv ventilatsioon ja distantsi hoidmine võõrastest inimestest pole võimalik. [Vaata, kuidas korrektselt maski kanda Terviseameti kodulehelt.](#)
- Luua ettevõtete siseruumides asuvates teenindussaalides, nende üldkasutatavates ruumides ja teenuse osutaja teenindussaalides tingimused, mis võimaldavad klientidel liikuda ja paikneda hajutatult, välja arvatud perekondadel ja kui seda ei ole võimalik mõistlikult tagada. Selle soodustamiseks paigaldada vastavad märgised.
- Teenuse osutaja tagab, ettevõtete siseruumides asuvates teenindussaalides ja üldkasutatavates ruumides **ei viibiks korraga rohkem isikuid kui kehtiv korraldus ette näeb.**
Täituvuse ja hajusalt paiknemise aluseks võetakse ettevõtte klientidele kasutamiseks mõeldud ruutmeetrite arv ja neile mõeldud pindala.
Näide: 25% täituvuse puhul tuleb kõigepealt välja arvutada ruumi avalikuks kasutuseks olevast põrandapinnast 25% ning kuna kliendid peavad järgima ka 2+2 reeglit, siis tuleb ülejäänud 25% jagada 4-ga. **Seega 25% täituvuse puhul 100 m2 pinna korral on maksimaalne inimeste arv 100/4/4=6,25 inimest, ümardatuna 6 inimest.** 50% täituvuse nõude korral on 100 m2 pinnal maksimaalne viibijate arv 100/2/4=12,5 inimest, ümardatuna 13 inimest. **Täituvuse hulka arvestatakse kõik isikud, kes ruumis viibivad.**

- Küllastajate maksimaalsest lubatavast arvust tuleks võimaluse korral teavitada kliente asutuse uksele kirjalikult.
- Infomaterjale leiad siit: www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonaviiruse-haigus-covid-19-trukised-ja-juhendmaterjalid
- Nakkushaigustele viitavate sümptomitega küllastajaid mitte teenindada.
- Kliente tuleb teavitada oma veebilehel, uute broneeringute tegemisel ja meeldetuletuste saatmisel sellest, et **teenusest tuleb loobuda, kui:**
 - ✓ neil on COVID-19 haigestumise või COVID-19 haigestunuga lähikontaktis* olemise tõttu isolatsiooni kohustus;
 - ✓ neil esinevad ägeda respiratoorse nakkushaiguse sümptomid (sh kerge nohu, kurguvalu, kurgu kriipimine, köha vms);
 - ✓ neil lasub liikumisvabaduse piirang kõrge COVID-19 haigestumusega riigist naasmise tõttu. [Teave liikumispiiranguga riikide kohta.](#)
- Teenust ei ole lubatud osutada töötaja poolt, kes vastab eelloetletud kriteeriumitele.
- Soovitada klientidele mobiilirakenduse [HOIA](#) kasutamist. Rakendus informeerib isikuid, kes on olnud lähikontaktis (vähemalt 15 minutit kuni 2 meetri kaugusel) positiivse koroonaviiruse proovi andnud inimesega.
- Tagada klientidele võimalused käte pesuks, selle puudumisel desinfitseerimiseks.
- Asetada käte antiseptilised vahendid klientide liikumisteede nähtavasse kohta, muuhulgas sisenemise ja väljumise kohta.
- Varustada käte pesemise ja antiseptika punktid vastavate juhenditega.
- Varustada WC-d piisaval hulgal seebi ja ühekordse kätekuivatuspaberiga. Nakkusohutuse seisukohalt on eelistatum kuivatada käsi ühekordse kuivatuspaberi, aga mitte kätekuivatiga.
- Tootetuvustuste korraldamisel (toit ja suure ristsaastumisohuga kosmeetika nt huulepulgad, ripsmetuššid) tagada nii toote tutvustajale kui ka klientidele kätehügieeni võimalused.

Töötajad

- Alates 24.11.2020 kuulub COVID-19, ametliku nimega SARS-CoV-2 (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2) bioloogiliste ohutegurite kolmandasse ohurühma. Kõikide tööde korral, kus esineb bioloogiliste ohuteguritega kokkupuute oht, peab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi käigus kindlaks määrama töötaja nakatumisohu laadi, suuruse ja kestuse ning sellest tulenevalt hindama riski töötaja tervisele ja võtma tarvitusele vajalikud ennetusabinõud. [Ennetusabinõudega saab tutvuda Tööinspektsiooni Tööelu veebilehel.](#)
- Maski kandmine või suu ja nina katmine on soovitatav kinnistes ja rahvarohketes kohtades, kus on kehv ventilatsioon ja distantsi hoidmine võõrastest inimestest pole võimalik. [Vaata, kuidas korrektselt maski kanda Terviseameti kodulehelt.](#)
- Tagada, et kõik töötajad oleksid teadlikud peamistest hingamisteede haiguste ennetamise [meetmest](#).
- Rõhutada töötajatele, et väiksemagi nakkuskahtluse korral ei ole tööl viibimine lubatud. Kehtestada kord, kuidas vältida haigestunud töötaja ettevõtte ruumides viibimist.
- Minimeerida töötajate ja klientide vahel lähikontakte*. Vastasel korral varustada töötajad isikukaitsevahenditega nt visiir, mask.
- Soovitada töötajatele mobiilirakenduse [HOIA](#) kasutamist. Rakendus informeerib isikuid, kes on olnud lähikontaktis (vähemalt 15 minutit kuni 2 meetri kaugusel) positiivse koroonaviiruse proovi andnud inimesega.
- Tagada töötajatele regulaarne kätepesu võimalus. Käte pesemisel järgida [juhust](#).
- Kui kätepesu ei ole võimalik teostage käte antiseptika vastavalt [juhisele](#). Nähtavalt määratud käed tuleb kindlasti pesta.
- Vastavalt töökeskkonna riskianalüüsi tulemustele väljastada vastavalt tööiseloome vajaminevad ühis- ja isikukaitsevahendid ning viia läbi koolitus, kuidas neid korrektselt ja ohutult kasutada. [Juhised leiab Terviseameti koduleheküljelt.](#)

- Kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (nt taskurätikud, maskid jm) tuleks käidelda vastavalt juhistele: www.envir.ee/et/uudised/koroonajaatmed-tuleb-teistest-eemal-hoida.
- Tööriided tuleb pesta regulaarselt vastavalt ettevõtte tavakorraldusele. Haigestunud töötaja riided tuleb pesta koheselt.
- Riideid ja teisi tööl kasutatavaid vahendeid võimalusel mitte koju viia.

Kui töötaja haigestub respiratoorsesse haigusesse (palavik, köha, nõrkus jm sümptomid)

- Kui töötaja haigestub töövälisel ajal, peab ta jääma koju.
- Kui töötaja haigestub töökohal, peab ta koheselt lahkuma.
- Haigestunu võtab ühendust perearstiga, kes langetab otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe (TVL) osas.
- COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks tööandjat, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust. Tööandja informeerimine toimub vastavalt töötaja ja tööandja kokkuleppele.
- COVID-19 diagnoosi kinnitumisel peab töökohal selgitama välja inimesed, kes olid haigestunud töötajaga lähikontaktis* sümptomaatilisel perioodil või olid kuni kaks päeva enne seda. Kui töötaja oli asümptomaatiline, siis loetakse lähikontaktseteks* neid, kes olid temaga lähikontaktis* kaks päeva enne positiivse testi tulemuse saamist. [Lähikontaktsete määramise kohta leiab täpsema info Terviseameti kodulehelt](#).
- Tööandja, olles informeeritud töötaja COVID-19 diagnoosist, teeb koostööd Terviseameti regionaalosakonnaga, et määratleda töötaja tööalased lähikontaktid* ning anda suunised edasiseks töökorralduseks.
- Kandke tööalaste lähikontaktsete info vastavasse tabelisse (tabeli leiate [siit](#)).
- Pärast Terviseametiga kõnelemist edastage see tabel krüpteerituna Terviseameti vastavale regionaalsele osakonnale (teile antakse kontakt).
- Lähikontaktid peavad 10 päeva viibima karantiinis ning jälgima hoolikalt oma tervist. Kuigi testimine ei ole kohustuslik, on Terviseameti soovitus lähikontaktsetel 10-kalendripäevase karantiini lõppemisel läbida SARS-CoV-2 testimine, et avastada võimalik asümptomaatiline või eelsümptomaatiline haigestumine. Lähikontaktse isolatsioonipäevi aitab kalkuleerida [Eesti Perearstide Seltsi isolatsioonikalkulaator](#).
- Korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid ei kohaldata, kui isik:
 - 1) on läbi põdenud COVID-19 haiguse ja arst on ta terveks tunnistanud ning terveks tunnistamisest ei ole möödunud rohkem kui **kuus kuud**;
 - 2) on läbinud COVID-19 haiguse vastase vaktsineerimise kuuri, saavutanud viimase vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning sellest ei ole möödunud rohkem kui **üks aasta**;
 - 3) on COVID-19 haiguse läbipõdemise järel saanud ühe doosi vaktsiini, saavutanud vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning sellest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta, või ta on pärast esimese vaktsiinidoosi saamist haigestunud COVID-19 haigusse ning sellest, kui arst on isiku terveks tunnistanud, ei ole möödunud rohkem kui üks aasta.
- Viirusega potentsiaalselt saastunud ruumid tuleb sulgeda ning avada, kui neis on läbi viidud korralik puhastus, desinfitseerimine ning tuulutamine.
- Ruumide ja pindade puhastamisel järgida [Terviseameti soovitusi puhastamiseks ja desinfitseerimiseks](#).
- Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos ei leidnud kinnitust, võivad teised töötajad jätkata tööd, kuid kindlasti jälgida 10 päeva jooksul oma tervist.

KÄSI TULEB PESTA:

- enne töö alustamist;
- enne kuumtöödeldud või valmistoidu käitlemist;
- pärast kuumtöötlemata toidu käitlemist või valmistamist;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

***LÄHIKONTAKT ON:**

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt käitlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige eritistega ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- koos viibimine COVID-19 haigega vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel.

Juhendid ja soovitused leiate:

[Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trükised ja juhendmaterjalid](#)

[Veterinaar- ja Toiduameti soovitused toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)

[Tööinspektsiooni soovitused tööandjale ja töötajale](#)